

Časopis Krišnova dvora pro přátele a oddané Krišny

číslo 9, jaro - léto 2007

Krišnův zpravodaj

Obsah

- 2) Úvod
- 2) Co se stalo na farmě
- 7) Ochrana krav aneb co děláš ty
- 9) Šríla Prabhupáda: Mírumilovný svět
- 10) Ganga
- 14) Pohádka, kterak se čert nechtěl do pekla vrátit
- 18) Rozhovor s mátájí Jitkou

Zdravím vás, přátelé, čtenáři i lidé všeobecně!

Hned bych se chtěl omluvit všem těm, kteří čekali na další číslo Zpravodaje a nemohli se ho dlouho dočkat. Vina je na mé straně. Promiňte prosím. A těm, kteří na Zpravodaj nečekali či dokonce již zapomněli, s radostí oznamuji, že je zase tady. Stejně jako si člověk dlouho hledá svoji tvář a místo ve vesmíru, prochází si sněním i tvrdším bděním, stejně tak si Zpravodaj v čase klidu hledal svoji tvář, místo ve vesmíru. A našel. A jakou tvář? To uvidíte a ti pečlivější i přečtete na těchto stránkách, k čemuž vám přeji spoustu pohody a pro ty, co si na to potrpí, i hodně štěstí do nového roku. Farmářská sezóna, neboli jaro léto a kousek podzimu, je tak nabitá, že času na psaní a hlavně na shánění článků, prošení ostatních, aby psali, a meditace moc není. No a v zimě se toho zas tak moc neděje, a času je víc. A tak letos vznikl takový unikát praktického spojení obou období. I nadále bychom vás rádi seznamovali se životem na farmě, filozofií vědomí Kršny, myšlenkami jednoduchého života a hlubokého myšlení, a to vše podat, jak bych to správně řekl, od jádra ven. Čímž se dostává více prostoru pro to, co se může oku návštěvníka skrýt. A opačně, už nezůstává tolik místa pro popisování všech festivalů, oslav a podobných akcí, kterých se všichni můžete účastnit a získat vše z první ruky. Už nechci zdržovat a přeji vám, ať se vám náš Zpravodaj líbí.

Události na Krišnově dvoře

Kromě sucha a nebývalého vedra nám jaro přineslo i několik výjimečně přínosných návštěv. Priti vardhana prabhu (Čech žijící v Indii) nás po roce opět navštívil a tentokrát namísto kurzu vaření po bengálsku nám věnoval svůj čas a pořádal pětidenní seminář na téma „Výchova dětí podle védské tradice“. Spousty osobních zkušeností, védských pokynů a pohledy do tajů psychologie dětí, učitelů a jemných zákonů přírody, to vše nám se svým úsměvem a ušlechtilou trpělivostí předkládal pro dobro naše a dobro našich dětí. Hlavně pro naše učitelské a rodičovské publikum byly tyto setkání a diskuse nesmírně cenné.

Balabhadra prabhu, Prabhupádův žák žijící na farmě ve Spojených státech, nás přijel „zkontrolovat“, jestli se staráme správně o krávy. Není to nic překvapujícího, neboť on je vedoucí přidruženého projektu našeho hnutí se zaměřením na

ochranu krav. Pro oddané na farmě to bylo opravdu velmi blažené, přivítat takového pokročilého oddaného a navíc velkého milovníka krav, farmaření a jednoduchého života. Byl velice nadšen a inspirován naším, jak sám říkal, fantastickým standardem v péči o krávy. Jedna z jeho fint, jak poznat spokojenou krávu, bylo jednoduše k ní přistoupit, dotknout se jí, a jestli je kráva v klidu, když k ní přistoupí někdo cizí, tak to je známka, že se o ni dobře a s láskou starají. Kráva to prostě ví a nemá se čeho bát. Naše krávy jej hned spokojeně olizovaly, což svědčilo o tom, že vše je v naprostém pořádku. Balabhadra slíbil, že za námi ještě velice rád někdy přijede, vezme i svoji ženu a stráví na Krišnově dvoře delší čas.

Navštívil nás na pár dní Šjamasundar prabhu, oddaný z anglické farmy Bhaktivedanta Manor, jehož hlavní službou je péče o krávy a projekt nové Goshaly (kraví-

na). Jeho návštěva byla součástí studie všech evropských farem hnutí Haré Kršna. Vzal si na sebe zajímavý a nesnadný úkol, navštívit všech 25 farem a prozkoumat všechny aspekty života v komunitě, duchovní standard oddaných, jejich plány a očekávání, ekonomické podmínky, zemědělství, ochranu krav a naplňování ideálu soběstačné komunity. I sociální vztahy uvnitř i vně komunity v péči o oddané, postavení Hare Kršna hnutí v daném státě a možnosti pro zlepšení, či spoustu praktických poznatků

a postřehů z jiných farem, to vše bylo tématem pro konečnou zprávu pro vedoucí našeho hnutí a vytvoření celkového obrázku, jak na tom vlastně s tím farmařením ve světě jsme.

Jeho přítomnost nebyla jen na teoretické zkoumání, ale k potěšení všech se účastnil i jarního setí, dojení krav, práce s volským spřežením atd. Považoval farmaření v takové podobě, jakou chceme praktikovat, jako velkou výzvu jak pro osobní život, oddanou službu, tak i pro dnešní společnost, pro niž je taková činnost na samém okraji zájmu. Výzva, která s sebou přináší mnoho těžkostí a překážek, ale definitivně stojí zato po této cestě jít a snažit se vytvořit trvale udržitelný způsob života s Kršnou v centru.

Pro zemědělství na farmě bylo jaro vsutku dynamické. Po odchodu Pepy se hlavním farmářským agronomem stal opět Varnášram prabhu. Brzkému zasetí trochu bránilo sucho a také řádně zaplevelené pole naším věčným nepřítelem pýrem. Avšak díky nadšení naší zemědělské jednotky, která se každým rokem obměňuje, ne že by se musela obměňovat, ale jak oddaní přicházejí a odcházejí, tak i na poli můžete vidět stále nové tváře, se vše stihlo v termínu tak akorát..

Ke „starším tvářím“ patří Prema datta, ten se hlavně stará o krávy a koně a pracuje s nimi při veškerém setí, vláčení a jiných jarních pracích.

Varnášram prabu je hlavní traktorista, orač, kombajnista a dohlíží na správné tempo ostatních, a Václav-důležitý prostředník mezi mlýnem a polem, připravuje osivo a poté uskladňuje úrodu, je též hlavním opravářem našeho staršího, ale funkčního vozového parku. A kdo byl letos nový, komu stojí za to vydat se alespoň na chvíli na farmu a běhat po poli?

Padré, říkali jsme mu svatý otec, přišel na jaře, zklamán křesťanstvím a neuspokojen svými nabytými vědomostmi ze svých duchovních studií a pobytů v kláštřích. Při obdělávání polí mu to šlo, byl stálý, mnoho toho nenamluvil a z kláštera zvyklý na prostý život. Bohužel stihl jenom jarní práce a jeho minulost jako ruka podsvětí ho zase stáhla zpátky. Martin, mladý umělec od Jablonce, s houževnatostí a úsměvem běhal po poli, jako by to dělal odjakživa, ale po krátkém zemědělství, které mu šlo od ruky, šel na začátku léta do pražského centra pro vědecká studia na takzvaný bhakta kurz, tříměsíční soustředění v bhakti-józe. Společně s ním, dávající zemědělství stranou, šli další dva oddaní, kteří již jsou déle jak rok na farmě. A to Jirka, /vysokoškolák z vísky u Plzně, poklidný a trpělivý s vrozeným sklonem pěstovat, co se dá, s citem pro sadovnictví a včelařství, se stal velkou oporou farmy. Než odešel, zasadil brambory, dýně a patisony pod hlavní budovou a ty vyrostly bez další péče vskutku nádherně. A Honza, houževnatý dobrodruh a milovník filozofie od Domažlic, též přiložil ruku k dílu, než odešel s ostatními. A jestli se vrátí, to ví zatím jenom Kršna.

Letos se opět zasely dva hektary pohanky, Václav totiž přišel na to, jak za

pomocí nové třídičky a mlýna můžeme si sami pěkně vyloupat pohanku. Zdánlivě jednoduchá věc, ale ostatní zemědělci si na vyloupaní pohanky musí zakoupit statisícové stroje. Pro všechny oddané byl Václavův vynález velkou výhrou a dalším krokem k soběstačnosti. Nyní pohanku společně s moukou dodáváme do několika zdravých výživ po Praze a okolí, sami z ní vaříme a dokonce někteří oddaní mají pohanku tak rádi, že navrhují, abychom s ní zcela nahradili rýži, kterou v naší indické kuchyni používáme vskutku hojně.

Dále jsme zaseli 3 hektary hrachu, po loňské několikatunové úrodě jsme měli velké obavy, jestli jej vůbec někdy zpracujeme a prodáme, a kupodivu hrách v podobě hrachové mouky nebo jenom pūlený se nám podařilo všechnen tzv. udat, což je sen každého farmáře, dobře prodat svoji úrodu.

Špalda byla vyseta na 4 hektarech a k tomu ještě jeden hektar žita, dva hektary ovsa a třetina hektaru brambor, a to raných, na řádně prohojeném kousku země. Duben a květen nám opravdu svým zvláštním počasím nepřál. Bylo málo trávy a sklizeň sena byla ve znamení „každé stéblo dobré“, navíc zrovna když jsme začali sklízet, tak se poprvé rozpršelo a každá fura sena alespoň jednou přemokla. Nakonec „konec dobrý, všechno dobré“ se to žádané množství nakonec svezlo pod střechu, s řádným vypětím sil a nervů.

Opustila nás kravka Kunkuma, znenadání na zákeřné špatné trávení.

A poté i Síta, nejstarší kráva ve stádě, nám dala po dlouhém a hodnotném životě své „Sbohem“.

Jana se přistěhovala do blízké vesnice Chalupy a s vervou jí vlastní se pustila do pěstování zeleniny do připravených terásek za kolejiemi. Přejme jí mnoho pěstitelských úspěchů.

Zdeněk se pustil po dlouhé přípravě do výroby dřevěných bot s jenom jedním bodem na držení boty a to mezi palcem a prstem. První pokusy prostoupeny uměleckými sklony a složitě vyřezávanými reliéfy ustoupily před praktičností a únosnou cenou, ale své kouzlo a masážní vlast-

přikoupili 10 kubíků prken na stavbu úlů, a teď začátkem září koupili ještě 10 včelstev od blízkého staršího včelaře. Tak můžeme letos zazimovat 35 včelstev. / V roce 2005 zimovalo 5 včelstev/

Mangal prabhu, hlavní kuchař na farmě, zatoužil po dálkách. Neváhal a uprostřed

nosti důležitého akupresurního bodu si ponechali.

Nečekaný rozvoj zaznamenalo naše farmářské včelaření. Včelám se jarní teploty asi náramně líbily, ale k produkci medu sucho nijak nepřispělo. I tak se nám podařilo vytočit obtojně množství medu a ještě včelstva rozmnožit na 25 úlů. K tomu jsme po pečlivém zvážení vyhlídek do budoucna včelaření na farmě a jejího pestrého přínosu

léta, vybaven vírou v Kršnu, pár švestkami a trochou eur vyrazil do jižní Indie na zkušenou. Máme o něm jenom samé dobré zprávy, prý se mu daří, je spokojený a zdokonaluje se ve vaření a indickém životě všeobecně. Což nemusí být vždycky legrace.

Konečně jsme našli čas i finance na zhotovení betonové podlahy za goshalu/kravín/. Tam, kde stojí valník s hnojem, se vždycky

držela voda ze svahu od kolejí a vzniklo velmi vysoké bláto řádně promělněné od vycházejících krav a koní a stávalo se někdy velmi obtížným z tohoto místa rozjet valník či jiný povoz. Kromě toho se bláto nosilo i do kravína a nepůsobilo to zrovna hezky. Tomu je konec.

Zeleninová zahrádka se v lednu při strašných větrech rozloučila s velkým fóliákem, což mělo hlavně dopad na produkci teplomilných rostlin, rajčat a okurek. Jinak se povedlo spoustu mangoldu, petržele, bazalky /konzervujeme v olivovém oleji a je k mání ve framářském

obchůdku/, cuket, mrkve, červené řepy a trochu i těch rajčat a okurek, než to chytlo pěknou plíseň.

A jak to dopadlo se sklizní? Kvůli neplánované opravě našeho postaršího

kombajnu, dřevý spodek pod sběrnou lištou, jsme promeškali ten nejlepší čas na sklizeň hrachu, už se začal sám vyloupávat, tak jsme sklidili slabou třetinu vysněného množství. S žitem jsme se s 4 tunami na hektar dostali na úroveň komerčního zemědělství, v němž je 4.5 tuny vysněný vrchol. A to bez chemie a s koňskou silou na setí!

Se špaldou jsme naplnili každý koutek ve mlýně, bylo jí vcelku dost, ale na hektarový výnos toho zas tak moc nebylo, musíme se zlepšit hlavně v přesnosti setí a správné přípravy půdy na podzim. Pohanka z jednoho hektaru byla jako z učebnice vzorného pěstování a z druhého pravý opak. Chybami se člověk učí. Brambory nám prostřed léta napadly silně mandelinky, chodili jsme je několikrát hromadně sbírat, ale neuspěli jsme, sežraly všechno. Jediné štěstí, že jsme brambory zasázeli brzy a že před invazí brouka amerického stačily vyrůst. Tak k naší radosti jsme po létech zase naplnili sklep bramborami, pravda ne úplně po strop, ale naplnili, a to i přes nepřízeň počasí a škůdců. Varnášram prabhu, znovu se chopě hlavního vedení v zemědělství, přioral další půlhektar na konci údolí, tak jsme se letos dostali na 15 hektarů obdělávané půdy, což je zatím nejvíc, co kdy bylo.

Džanmáštami, den zjevení Šrí Krišny, proběhlo letos 3. září a na druhý den jsme si připomněli již 108 let příchodu Šríly Prabhupády. Na farmu se sjela spousta hostů z celé republiky a pár i ze zahraničí, včetně vzácné návštěvy z indické ambasády, a Mahadjuty prabhu, žák Šríly Prabhupády, který nás díky věcnému a praktickému podání filozofie vědomí Krišny povznesl do opravdu festivalové nálady. A Džaj Gurudév prabhu slavnostně představil další ze sérií

Co děláte pro ochranu krav?

Šivarám Maháráj, má na starost farmu hnutí Hare Krišna v Maďarsku poblíž Balatonu. Jeho zamýšlení a postoj k ochraně krav a farmaření ve vědomí Krišny je inspirací pro oddané na celém světě.

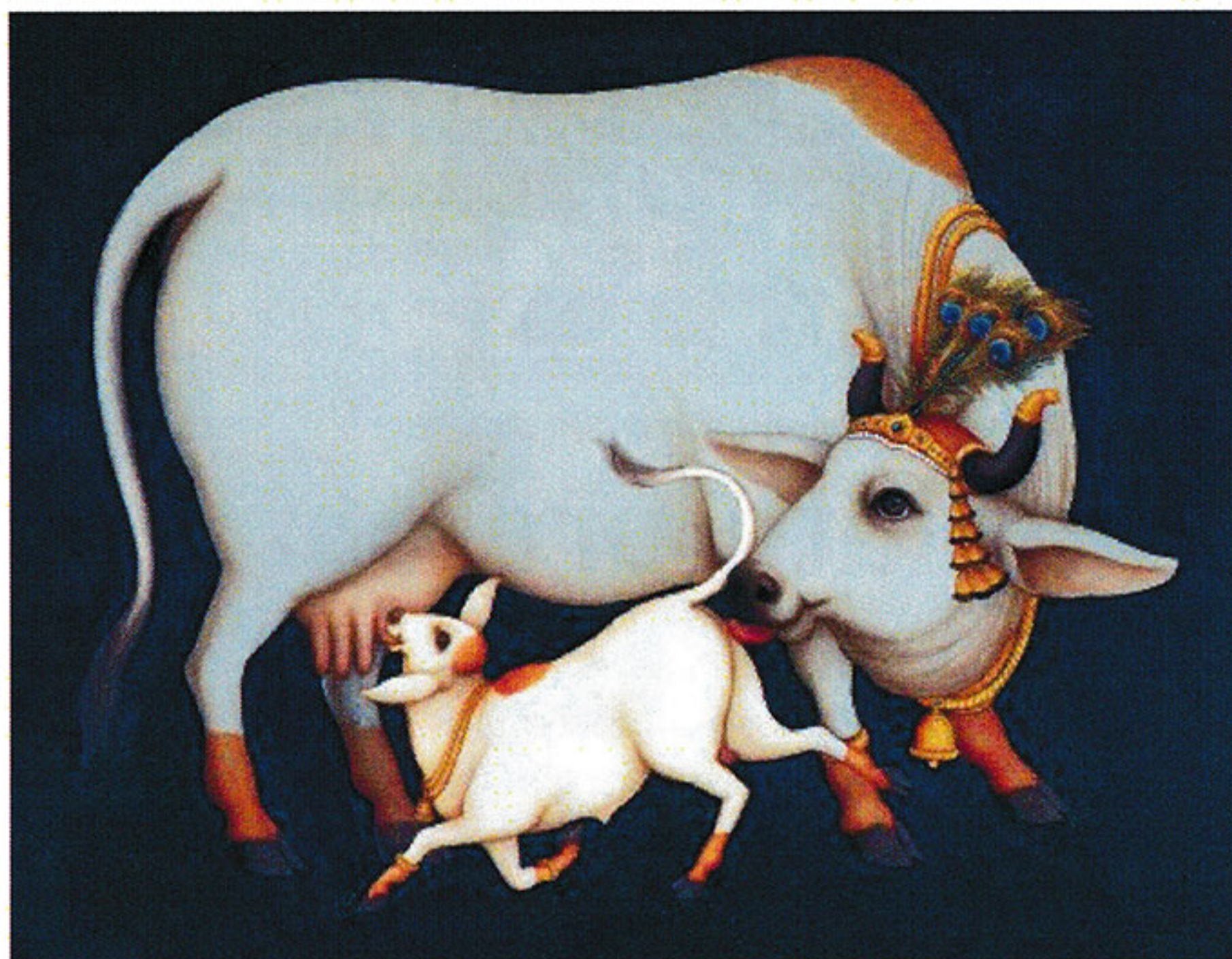
Krši górákšja vanijya. Krši znamená práce s pluhem nebo obdělávání půdy a górákšja je ochrana krav. To je základ, z kterého lidé žijí. Všechny živé bytosti závisejí na obilí. Tak mohou kšatrijové vést a učit obyvatelstvo a bráhmani provádět oběti. Pokud však nebudou jíst, nemohou se starat a dávat pokyny. Strava je základem života. Vaišjové a jejich pomocníci, šúdrové, jsou natolik důležitou součástí společnosti, že ostatní třídy je považují za nejdůležitější. Jsou to nakonec oni, kdo společnost živí. Vaišjové však považují bráhmany za nejdůležitější, neboť obětují plody jejich práce Pánu. Šríla Prabhupáda popisuje tuto běžnou výměnu.

hudebně dramatických her pro děti a jim podobným, pojednávajících o Krišnových zábavách. Co však bylo nad míru sladké, je to, že nahrávka dramatického čtení byla pořízena na farmě. To nám jednou takhle v sobotu Džaj Gurudév prabhuzajel autem přímo na dvůr, vynosil si mikrofóny, sehnal prodlužku, doslova pochytil oddané po farmě a bez nějakých servítek rozdal texty a už jsme „dramaticky četli“.

Oslavy Krišnova zjevení jsou vždy nesmírně sladké, můžeme se při nich všichni společně plnými doušky napít toho blaženého nektaru oslavování a opěvování Krišny. Kdo to nezažil, ať neváhá a příště si najde čas a chuť udělat něco pro svůj duchovní růst a přijede a zajisté díky nezapomenutelné atmosféře pěkně povyroste. Co přinesl podzim. O tom zase příště.

Je zodpovědnost górákšji jen pro některé obyvatele? Pouze pro výlučnou skupinu lidí? Je to zodpovědnost všech vaišjů, nebo je to míněno pro všechny grihasty, všechny oddané? Já si myslím, že je to zodpovědnost všech. Stejně tak jako zpívání Hare Krišna, zalévání Tulasí nebo čtení Šrímad Bhá-gavatamu. Podobně část dharmy každého z nás je ochrana krav. Je na ni kladen důraz v komunitách jako Bhaktivedantův Manor, kde musí omezovat počet darovaných krav a pozorně sledovat, čím je krmí. Oddaní tam chápou ochranu krav jako svoji dharmu. Kráva je matkou, která nám poskytuje mléko. Ve světě jsou krávy zneužívány a posílány na jatka. Vaišnavové musí přijmout zodpovědnost za ochranu krav. Co znamená ochrana krav? Živit krávu na balkoně v centru Singapuru? Ne. Taková ochrana krav se rovná využívání. Nemůžete vydržovat jen samotnou krávu.

Krávy dávají mléko, jen když mají telata, což znamená, že musíte mít neustále telata. Proto musí být stádo, a to zabere veškerý čas. Proč tedy musí každý chránit krávy? Šríla Prabhupáda zavedl ochranu krav v Novém Vrindávanu a Gíta nágarí, jako my jsme zavedli zde v Maďarsku Nový Vraja-dhám. Tato stáda nespádají jen pod ochranu místních oddaných, ale oddaných celé země. Jejich cíl je přispět k ochraně krav, buď finančně, nebo prakticky – zjistit, co je potřeba obstarat či přinést pro krávy nějakou bhogu. Vykonat službu pro krávy. To se počítá jako varnášrama dharma. Když se oddaný nezapojí a nepřispěje k přímé ochraně krav, měl by vědět, že zanedbal svoji dharmu. Jinými slovy je adharmický. To je z mého pohledu širší pochopení varnášramy. Varnášrama neznámá jen přemýšlet, jak žít, nýbrž jaké jsou povinnosti jednotlivých varen a ašramů. Které povinnosti jsou společné všem vaišnavům, všem lidem.

Jednou z nich je ochrana krav, stejně jako zpívání Hare Kršna. Vždycky na to nemyslíme a pokud ano, je těžké probudit v oddaných zájem. Dokonce těžší než oddané přinutit chodit na sankírtan, vařit, být chrámovým prezidentem. Pro oddané není lehké starat se o krávy, býky, voly, vzít to jako svou misi. „Jsem studovaný, mám ten a ten diplom, a vy po mně chcete, abych se staral o krávy? Abych dělal to, co dělá Bůh, činnosti duchovního světa?“ Právě tyto činnosti probíhají v duchovním světě, kam chceme jít, alespoň když mluvím za sebe. Pouze pasácci a gópie. Společenské začlenění se tam zakládá výlučně

na go, kravách. Jsou tam pasačky a pastevcí. Když nechceme být pasačkami a pastevcí v hmotném světě, pokud tato služba je pod naši úroveň, a nemůžeme si představit, že zasvětime život staráním se o krávy, kde je potom náš cíl? Pak raději hledejte něco jiného než Vraju! Radši běžte do Dváraky nebo na Vaikunthu, kde to není povinnou součástí života. Protože v duchovním světě, na Góloce Vrindávaně, Kršna každého dne vede krávy na pastvu. Přesto je tak obtížné pro oddané stát se pastevcí. Vidět v tom svoji

budoucnost a držet se té služby. Protože opět: ochrana krav je něco, co si protířečí se zabíjením zvířat, my nechceme zabíjet, abychom pak jedli maso, zvláště krav, chceme je ochraňovat. Když dojde na ochranu krav, jsme na ni připraveni? Chceme skutečně zasvětit svůj život starání se o krávy? Chceme se zapojit a podpořit ochranu krav? Proto se ptáme: „Co dělám pro ochranu své matky? Co dělám, abych pomohl udržet ochranu krav ve své zóně? Je to moje zodpovědnost, moje povinnost vaišnavy.

Konám svoji dharmickou povinnost?“

Šivarám Maharádž

Esej Šríly Prabhupády z časopisu Zpátky k Bohu, říjen 1944

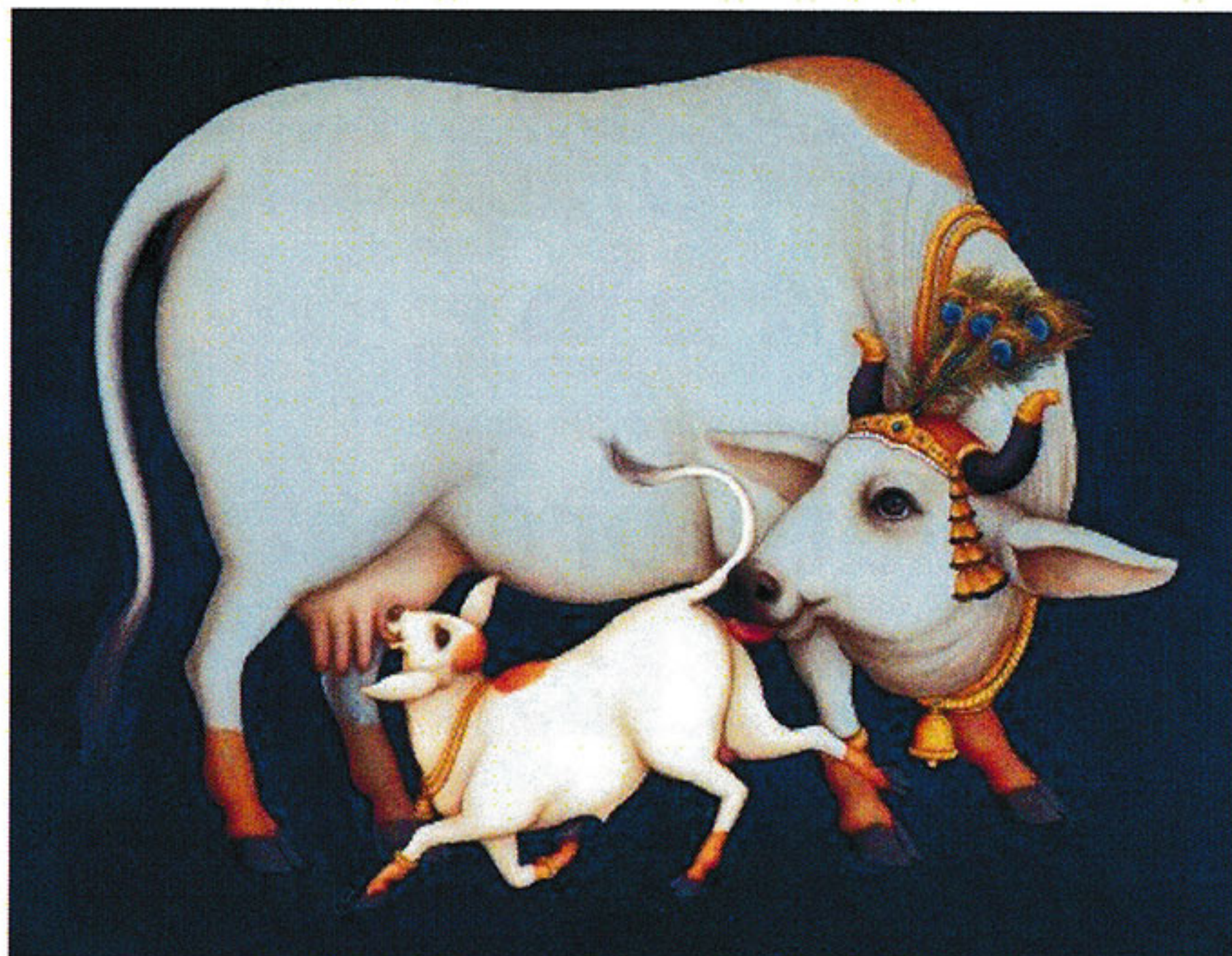
„Svět lidí“ pana Churchilla

S radostí zjišťujeme, že političtí vůdci světa začínají myslet na svět lidí a snaží se zbavit hrozící národnostní nenávisti. Horečka nenávisti je druhou stranou horečné lásky. Lásky Hitlerových spoluobčanů k němu měla za výsledek vytvoření nenávisti k druhým lidem. Současná válka je výsledkem této duality nazývané láska a nenávist. Celý hmotný výtvar je do značné míry založen na tomto principu. Pokud si přejeme zbavit se horečné nenávisti, musíme se připravit vzdát se horečky takzvané lásky. Tohoto vyrovnaného stavu bez lásky a nenávisti mohou lidé dosáhnout, když se jim dostane adekvátního poznání. Bhagavat-gíta popisuje, že člověk s dostatečným poznáním pohlíží stejně na vznešeného bráhma, krávu, slona, psa nebo čandálu. Jak se můžeme dívat stejně na vznešeného bráhma a psa? Odpověď je prostá a jednoduchá. Skutečně vzdělaný člověk nepohlíží

na masitý obal živé bytosti, ale pohlíží na duši uvnitř. Rozumný člověk nevidí vnější šaty. Vidí člověka, který je obleká. Šaty nemají bez osoby, která je nosí, význam. Stejně tak vznešený bráhma, slon, pes nebo čandála nejsou nic jiného než různé šaty kolem duše. Horečka nenávisti a lásky neskončí, dokud lidé nenabudou poznání. „Lidský svět“ je možný jedině tehdy, když budeme skutečně lidskými bytostmi na rozdíl od obyčejných zvířat. Nižší zvíře postrádá introspekci, neboť není schopné toto poznání chápat. Rozdíl mezi nižším zvířetem a vyšším živočichem, člověkem, leží právě v této schopnosti introspekce. Člověk bez této schopnosti není o nic lepší než zvíře. Tento pohled dovnitř je však možné snadno získat službou Nejvyšší Osobnosti Božství, Šrí Kršnovi. 'Lidský svět' pana Churchilla proto napovídá, že musíme jít „Zpátky k Bohu“.

Krávy dávají mléko, jen když mají telata, což znamená, že musíte mít neustále telata. Proto musí být stádo, a to zabere veškerý čas. Proč tedy musí každý chránit krávy? Šríla Prabhupáda zavedl ochranu krav v Novém Vrindávanu a Gíta nágarí, jako my jsme zavedli zde v Maďarsku Nový Vraja-dhám. Tato stáda nespádají jen pod ochranu místních oddaných, ale oddaných celé země. Jejich cíl je přispět k ochraně krav, buď finančně, nebo prakticky – zjistit, co je potřeba obstarat či přinést pro krávy nějakou bhogu. Vykonat službu pro krávy. To se počítá jako varnášrama dharma. Když se oddaný nezapojí a nepřispěje k přímé ochraně krav, měl by vědět, že zanedbal svoji dharmu. Jinými slovy je adharmický. To je z mého pohledu širší pochopení varnášramy. Varnášrama neznamena jen přemýšlet, jak žít, nýbrž jaké jsou povinnosti jednotlivých varen a ašramů. Které povinnosti jsou společné všem vaišnavům, všem lidem.

Jednou z nich je ochrana krav, stejně jako zpívání Hare Kršna. Vždycky na to nemyslíme a pokud ano, je těžké probudit v oddaných zájem. Dokonce těžší než oddané přinutit chodit na sankirtan, vařit, být chrámovým prezidentem. Pro oddané není lehké starat se o krávy, býky, voly, vzít to jako svou misi. „Jsem studovaný, mám ten a ten diplom, a vy po mně chcete, abych se staral o krávy? Abych dělal to, co dělá Bůh, činnosti duchovního světa?“ Právě tyto činnosti probíhají v duchovním světě, kam chceme jít, alespoň když mluvíme za sebe. Pouze pasáči a gópie. Společenské začlenění se tam zakládá výlučně

na go, kravách. Jsou tam pasačky a pastevcí. Když nechceme být pasačkami a pastevcí v hmotném světě, pokud tato služba je pod naši úroveň, a nemůžeme si představit, že zasvětime život staráním se o krávy, kde je potom náš cíl? Pak raději hledejte něco jiného než Vraju! Radši běžte do Dváraky nebo na Vaikunthu, kde to není povinnou součástí života. Protože v duchovním světě, na Góloce Vrindávaně, Kršna každého dne vede krávy na pastvu. Přesto je tak obtížné pro oddané stát se pastevcí. Vidět v tom svoji

budoucnost a držet se té služby. Protože opět: ochrana krav je něco, co si protířečí se zabíjením zvířat, my nechceme zabíjet, abychom pak jedli maso, zvláště krav, chceme je ochraňovat. Když dojde na ochranu krav, jsme na ni připraveni? Chceme skutečně zasvětit svůj život starání se o krávy? Chceme se zapojit a podpořit ochranu krav? Proto se ptáme: „Co dělám pro ochranu své matky? Co dělám, abych pomohl udržet ochranu krav ve své zóně? Je to moje zodpovědnost, moje povinnost vaišnavy.“

Konám svoji dharmickou povinnost?“

Šivarám Maharádž

Esej Šríly Prabhupády z časopisu Zpátky k Bohu, říjen 1944

„Svět lidí“ pana Churchilla

S radostí zjišťujeme, že politici vůdci světa začínají myslet na svět lidí a snaží se zbavit hrozící národnostní nenávisti. Horečka nenávisti je druhou stranou horečné lásky. Láska Hitlerových spoluobčanů k němu měla za výsledek vytvoření nenávisti k druhým lidem. Současná válka je výsledkem této duality nazývané láska a nenávist. Celý hmotný výtvar je do značné míry založen na tomto principu. Pokud si přejeme zbavit se horečné nenávisti, musíme se připravit vzdát se horečky takzvané lásky. Tohoto vyrovnaného stavu bez lásky a nenávisti mohou lidé dosáhnout, když se jim dostane adekvátního poznání. Bhagavat-gíta popisuje, že člověk s dostatečným poznáním pohlíží stejně na vznešeného bráhma, krávu, slona, psa nebo čandálu. Jak se můžeme dívat stejně na vznešeného bráhma a psa? Odpověď je prostá a jednoduchá. Skutečně vzdělaný člověk nepohlíží

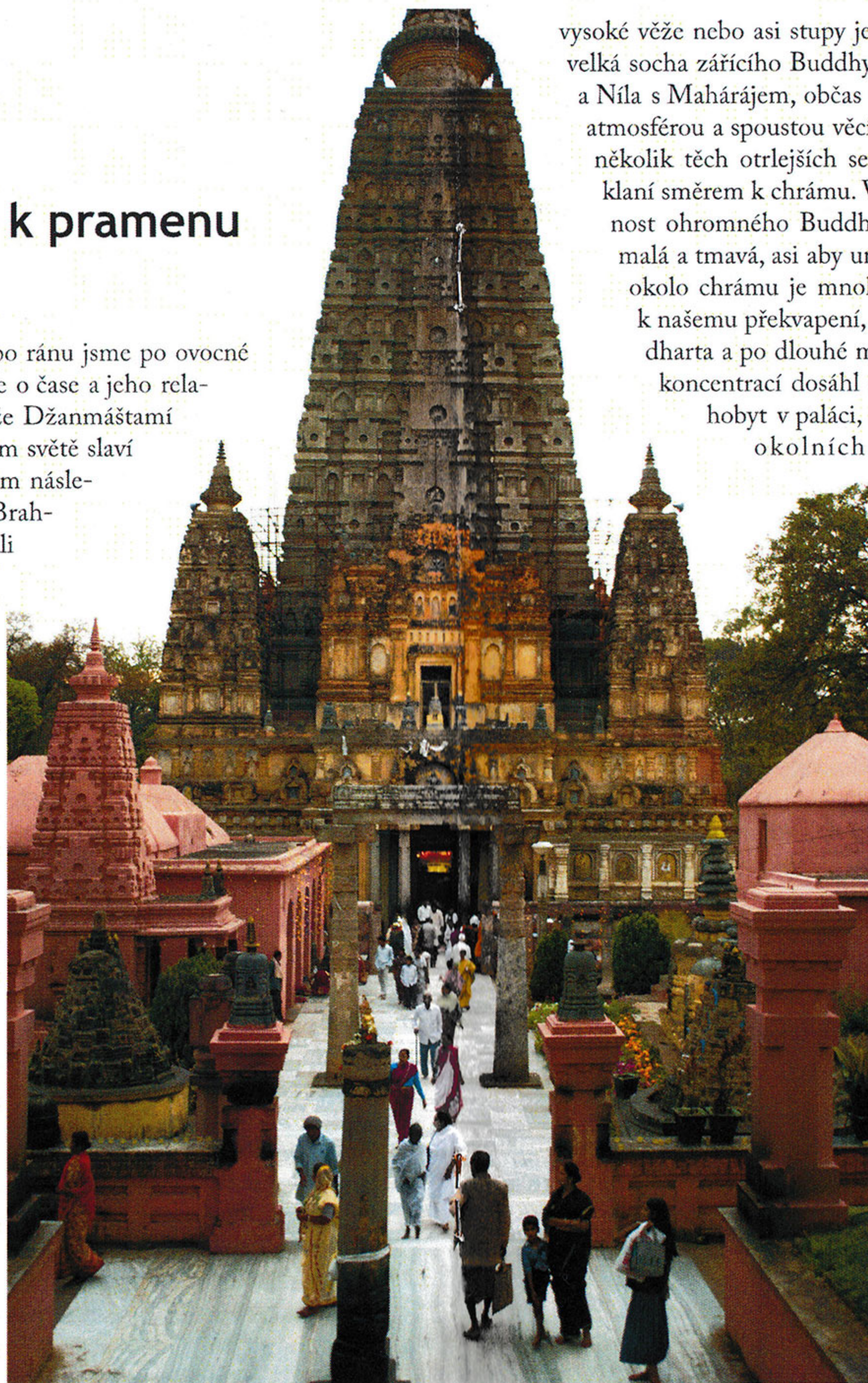
na masitý obal živé bytosti, ale pohlíží na duši uvnitř. Rozumný člověk nevidí vnější šaty. Vidí člověka, který je obléká. Šaty nemají bez osoby, která je nosí, význam. Stejně tak vznešený bráhma, slon, pes nebo čandála nejsou nic jiného než různé šaty kolem duše. Horečka nenávisti a lásky neskončí, dokud lidé nenabudou poznání. „Lidský svět“ je možný jedině tehdy, když budeme skutečně lidskými bytostmi na rozdíl od obyčejných zvířat. Nižší zvíře postrádá introspekci, neboť není schopné toto poznání chápat. Rozdíl mezi nižším zvířetem a vyšším živočichem, člověkem, leží právě v této schopnosti introspekce. Člověk bez této schopnosti není o nic lepší než zvíře. Tento pohled dovnitř je však možné snadno získat službou Nejvyšší Osobnosti Božství, Šrí Kršnovi. 'Lidský svět' pana Churchilla proto napovídá, že musíme jít „Zpátky k Bohu“.

Ganga

vzpomínky z cesty od ústí k pramenu Gangy v roce 2003

Máme takový pěkný pokojík, až bych řekl luxusní, po ránu jsme po ovocné snídani nenápadně vpluli do asi dvouhodinové diskuse o čase a jeho relativnosti. Maháráj jen tak na začátek podotkl, jak to, že Džanmáštami a speciálně půlnoc, čas, kdy se Kršna zjevil, se po celém světě slaví o půlnoci, která probíhá v jiný čas než ta v Indii. Potom následovalo trochu o točení zeměkoule, pohybu planet, přes Brahma, strukturu atomu a vesmíru, všichni jsme se nechali naplno vtáhnout do diskuse podladěné venkovní buddhistickou hudbou „bodham šaranam gačhámí“, dále pak proč pradávni světci viděli plynout čas a posílili svoje odpoutání, správný čas na Ekádaši, jak je vnímání času relativní atd. Seděli jsme tam na dvou postelích a vypadalo to, jako bychom zrovna dneska ráno měli vyřešit tu záhadu, které se říká čas. Maháráj podával argumenty, které vzápětí vyvracel a nahrazoval ještě výstižnějšími pohledy, Níla dával jednu otázku za druhou, každá složitější než předchozí, Kirti občas prohodil poznámku, dává „času“ ještě více složitosti, nebo předhodil nějaké rychlé řešení na dosud nedefinovatelný postřeh a já jen tak většinu času zíral, a víc a víc se ztrácel v nepřehledné diskusi s občasným prohozením nějakého postřehu ze života. Níla ke konci řekl, „Tak třeba 15 minut“, a na to mu Kirti skočil do řeči, „Co tím myslíš, patnáct minut, to je jenom relativní snaha popsat čas“, a tehdy Maháráj rozpustil naše „bádání“, věčná škoda, že jsem to nenahrál, bylo to opravdu zajímavé. Rozcházel jsem se s přesvědčením, že to s tím časem není zas tak jednoduché, vlastně nepochopitelné, a že Kršna vlastně říká „Já jsem čas“. Ale bylo to sladké, dlouhé diskutování mně fakt chybělo.

Potom se dostáváme ven. Kousíček od našeho hotýlku je hlavní chrám Mahabodhi, z poloviny

vysoké věže nebo asi stupy je lešení, pod ním, v hlavním vstupu do chrámu, je vidět velká socha zářícího Buddha, chodíme prvně okolo v nádherném parku. Já s Kirtim a Níla s Mahárájem, občas se mineme a jinak se necháváme okouzlovat posvátnou atmosférou a spoustou věcí k vidění. Posedávají tady západní buddhisté a medituji, několik těch otrlejších se na dřevěné podložce a s chrániči dlaní znovu a znovu klaní směrem k chrámu. Vstoupíme do chrámu, chládek a přívětivo, ale i majestátnost ohromného Buddha na nás hrdě dýchne. Vcelku nic k focení, místnost je malá a tmavá, asi aby umocnila ohromného a zářícího Buddha. Jdeme ven, park okolo chrámu je mnohem zajímavější a fotogeničtější, za chrámem objevíme, k našemu překvapení, strom Bodhi. Strom, pod kterým usedl mladý princ Siddharta a po dlouhé meditaci doprovázené půstem a zajisté i strašně náročnou koncentrací dosáhl svého vytouženého cíle, pro který před léty opustil blahobyť v paláci, dosáhl osvícení a od té doby je znám jako Buddha. Po

okolních stromech nebo věžičkách jsou rozmístěny nápisy jak

v hindí, tak v angličtině, připomínající Buddha a jeho činnosti na tomto místě. Spoustu sloganů je naprosto totožných s naší filozofií a Maháráj to nadšeně fotí a krátce komentuje. Stojíme na místě čistého učení nepokrytém tím hrozným populárním a současným západním buddhizmem pokrytectví a požitků. Úcta a respekt. Tak se nám, alespoň to tak vidím, otvírá srdce pro tohoto asketického a vše živé milujícího Buddha. Maháráj je velice fascinován a občas prohodí s nadsázkou, že byl v minulém životě asi buddhistický mnich a že jako kluk chtěl utéct do Tibetu. Je vedro, ale příjemně. To odhodlání a koncentrace pro sáhnutí si na věčnost jako by tu rostlo ze země. A očividně láká lidi z celého světa. Škoda jen, že na konci jejich cesty není Kršna, ale prázdnota. Velice klidné a osvěžující místo poseté hipíky, mladými Indy v džínách, ptáky a veverkami. Skupiny poutníků, k mému překvapení hlavně hinduisté, se prochází po parku a navštěvují místa spojená s Buddhovou meditací a učením. Tady byl dva týdny a poté řekl toto, tady jeden týden a poté řekl toto, a tak dál a tak dál. Jdeme dál parkem a objevujeme nová místa, jezírko, místo, kde učil, vzpomenu si, že musím vařit, a tak odcházím připravit oběd. Sbohem, Buddho, musím jít.

Myslím, že malé městečko je rozděleno na starou indickou funkční čtvrť a turistickou část s mnoha hotely a následně jedním chrámem či klášteřem vedle druhého. Vydávám se do klasické Indie, koupím klasiku, baklažán, rajčata, rýži basmati, k tomu trochu

banánů, rýžové vločky a gur / třtinový cukr/ na kaši na ráno. Ráno v 8 se cokoliv špatně shání, protože všichni ještě asi spí a na ulicích nikdo nic neprodává, to platí pro celou Indii a zvláště tady, kde se opravdu nikam nespěchá a vládne tu taková tichá meditační atmosféra, kterou jenom občas prořízne nějaké auto či rikša. Při vaření se vrátí všichni ostatní a Maháráj mi s radostí ukazuje, že mi koupili papiňák, abych prý měl vždycky uvařeno včas. Nesnáším papiňáky, neumím v nich vařit, ale pokorně to přijímám. Co mi zbývá! Několikrát jsem koupil papiňáku v naší výpravě úspěšně odmítl, ale teď jsem ho dostal. Maháráj se potom s nadsázkou zmiňuje, že slyšel, že nemám ten papiňák rád, prý to je pro mě příliš moderní, ale určitě si zvyknu, a prasádam bude dřív. Mám po náladě. Jediný, co mi dodá kuráž, je prasádam, jíme s láskou a hodně.

Večer jdeme znovu k Mahabodhímu chrámu. Překvapí nás svým životem, všude je mnohem víc lidí než přes den. S oddaností zapalují malé svíčky a přidávají je do dlouhých řad lemující cesty, zdi, kraj chrámu a všeho možného. I na trávníku jsou v dlouhých řadách hořící svíčky, které

jediné osvětlují prostranství okolo chrámu. Naprosto fantastická atmosféra nás okamžitě uchvátila, je to pěkná možnost pro focení a natáčení. Poutníci ve skupinkách mizí v útrobách ohromné stavby. Také tam na chvíli zmizíme. Několik mladých buddhistů tam na kraji popíjí čaj a vesele se baví ve svých tmavožlutých róbách. Hinduistický kněz dělá áratí s velkou ghí lampou šiva-lingam, která je k našemu podivu uprostřed chrámu. Buddhisté své mohutné božstvo Buddha v tomto chrámu nijak neuctívají, neb by to protirečilo jejich filozofii neosobnosti. Škoda, očividně o mnohé přicházejí, vše je tady tak osobní, Buddha je osoba, místo je přeplněné jeho osobností, pokyny a činnostmi, a přesto jeho věřící zůstávají vůči osobní podobě naprosto chladní, a ten chlad nás pomalu vyvede ven na měsíční světlo. U stromu za chrámem sedí skupinka buddhistů a společně recitují jako by jedním mocným hlasem nějaké modlitby, někteří mají texty, jiní ne. Staré i mladé tváře zkrášlené koncentrací a světlem ohně se upírají k posvátnému stromu, kde Buddha dosáhl osvícení, jejich jednotný, hluboký hlas hypnotizuje až

do morku kostí. Jako by nedýchali, nedělají totiž žádné pauzy, jako by okolí neexistovalo, kamera, focení je vůbec nerozruší, jako by přesekali pouta k tomuto světu a díky zvuku se přenesli někam jinam nad poměry. Tohle hledáme, mystičnost a atraktivnost, a tak tam s kamerou a Kirtim zůstáváme pěkně dlouho. Fakt se mi to líbí a cítím, jak moje modlení či japa je někde úplně jinde, koncentrace je něco doopravdy působivého a slibují si, že na ní jednou zapracují. Maháráj je velice nadšený, fotí a chválí jejich oddanost, výzdobu, snahu udělat vše co nejkrásnější a směřující k duchovnu. Také chvíli vypráví, jak mnozí buddhisté jsou experti v pránájámě a mohou proto takhle zdánlivě bez nadechnutí recitovat mantry velice dlouho a pozorně. „A to jsou impersonaliti, co teprve my, jak bychom měli my jednat a zdobit své chrámy, když máme Kršnu a osobní pojetí Boha“!

Po chvíli se rozcházíme a jdeme postupně zpátky, trochu zaskočení jejich oddaností a neosobností zároveň.

Druhý den jdeme na procházku po okolí, nebo poutní cestu, nebo tak trochu obojí. Určitě je to tu poutní místo i pro nás, ale řady hotelů, občůdků pro západáky, parková úprava, internet café na každém rohu společně s turistickými kancelářemi z nás dělá víc turisty než poutníky.

Každá buddhistická země zde má svůj chrám, který se liší architekturou a velikostí, stejně tak i interiérem a oblečením mnichů v nich žijících. Holt každý to vidí trochu jinak, ten buddhismus, a tato rozmanitost je na takovém malém kousku, že se dá projít za jedno odpoledne. Thajská, čínská, tibetská, japonská, laoská, procházíme je s neutuchajícím zájmem, všechny jsou nádherně vyzdobeny, a někde jsou celé zdi vyzdobeny soškami a obrazy zachycujícími Buddhaův život. Pěkně se dá poznat, jak žil v blahobytu, ale opustil jej, cestoval a podstupoval askezi, jak pod Bodhí stromem při přísném pokání byl sváděn ženou, jak na něj uťočil démon mājá atd. Maháráj je velice potěšen výz-

dobou jejich chrámů, „oni jsou neosobní a mají tak pestré a propracované výzdoby, a my jsme zastánci osobní filozofie a máme většinou bílé stěny.“ Pomalu se po různých zastávkách dostáváme až ke gigantické soše Buddhy na okraji Bodgaji. Tam se rozdělíme a s Kirtim jdeme točit do chrámů, které jsme si vytipovali. Nastávají dlouhá čekání, pozorování obřadů a malých kluků, jak hrají na hudební nástroje, fantasticky ozdobené oltáře, ticho a meditace mnichů, turistů, potkali jsme dva Čechy, co chodí do Góvindy, rikšáka z Gayi a slibujeme, že zpátky pojedeme určitě s ním. Po prohlídce se nám celé to město smrs-kne a zjišťujeme, že tu už nemáme moc co dělat. Tak trávíme odpoledne vařením, trochu relaxu a koukáme na to, co jsme doposud natočili. Hezké místo, ale ta

prázdnota nás trochu přemohla. Těším se s Nilou a Kirtim na nějaký to napětí a akci, která na nás čeká, hlavně na Himálaje. Druhý den ještě jdeme točit ranní obřad do thajského chrámu, jelikož hlavní část je tichá meditace nebo čtení, není to moc záživné, ale pro různorodost filmu to bude určitě hezký. Odpoledne jsme sbalení a těšíme se na další cestu. Prvně do Gayi a potom ve dvě ráno vlakem do Váranasí, od kterého si slibujeme opravdu hodně. Odjíždíme, loučí se s námi neosobní a přitom osobní atmosféra Buddhizmu, co nám však zůstane v mysli a na jazyku, je popěvek, který tu hrají všichni prodejci a všechny chrámečky, „bodham šaranam gačhamí“, odevzdávám se Buddhovi, odevzdávám se Buddhovi. Haré Kršna!

Pokračování příště.

Kterak se čert do pekla nechtěl vrátit

Jednou, nedaleko obce Potměšil, v hlubokém lese a pod mohutnými skalami, kam se jen blázen či loupežník odvážil, bylo jedno středně velké peklo. Velké tak akorát na malý okres Soběšil. Ne, že by čerti neodnesli občas někoho i ze sousedního okrsku, to teda jó, ale to bylo jen zřídka, neb hranice okrsku byly často nejasné. Hlavní pekelník Goliáš Lucifer Druhý, chlap jak hora, knír, ocas na pět loktů, vždy pěkně smotaný, smůlou potřený, ohnivý pohled a žádný šprým, vládl pravda pevnou rukou. Od brány až po spíž, celé peklo se muselo blejskat, kotle s hříšníky vždy vřít, ohně plát a tak dál, jiskření a čmoud mu dodával klid, a když se všude řinul pekelný

smrad, byl tomu vsutku rád. Čas od času, který sám se v pekle vleče jak celá věčnost, se ze srdce pousmál a pro dobré jméno poplácal i toho posledního čerta, „jak se vede brachu, to ti to ale pěkně hoří“ nebo něco podobného. Rád si taky prolonošil a na svátky pospal, no co vám mám povídat, byl to dobrák od kosti. Nemohl však zapomenout, jak jeho bratrovci Holiášovi málem zavřeli celé peklo, to když při náhlé revizi z nejvyšších míst našli, jak si v kotlích hříšníci plavou jak v bazéně, a čerti místo příkládání spali, hráli karty nebo se cpali kysaným zelím. Byla z toho ostuda v celém kraji a všichni byli exemplárně potrestáni. A tak Goliáš dělal občas čertům v práci peklo, jen aby

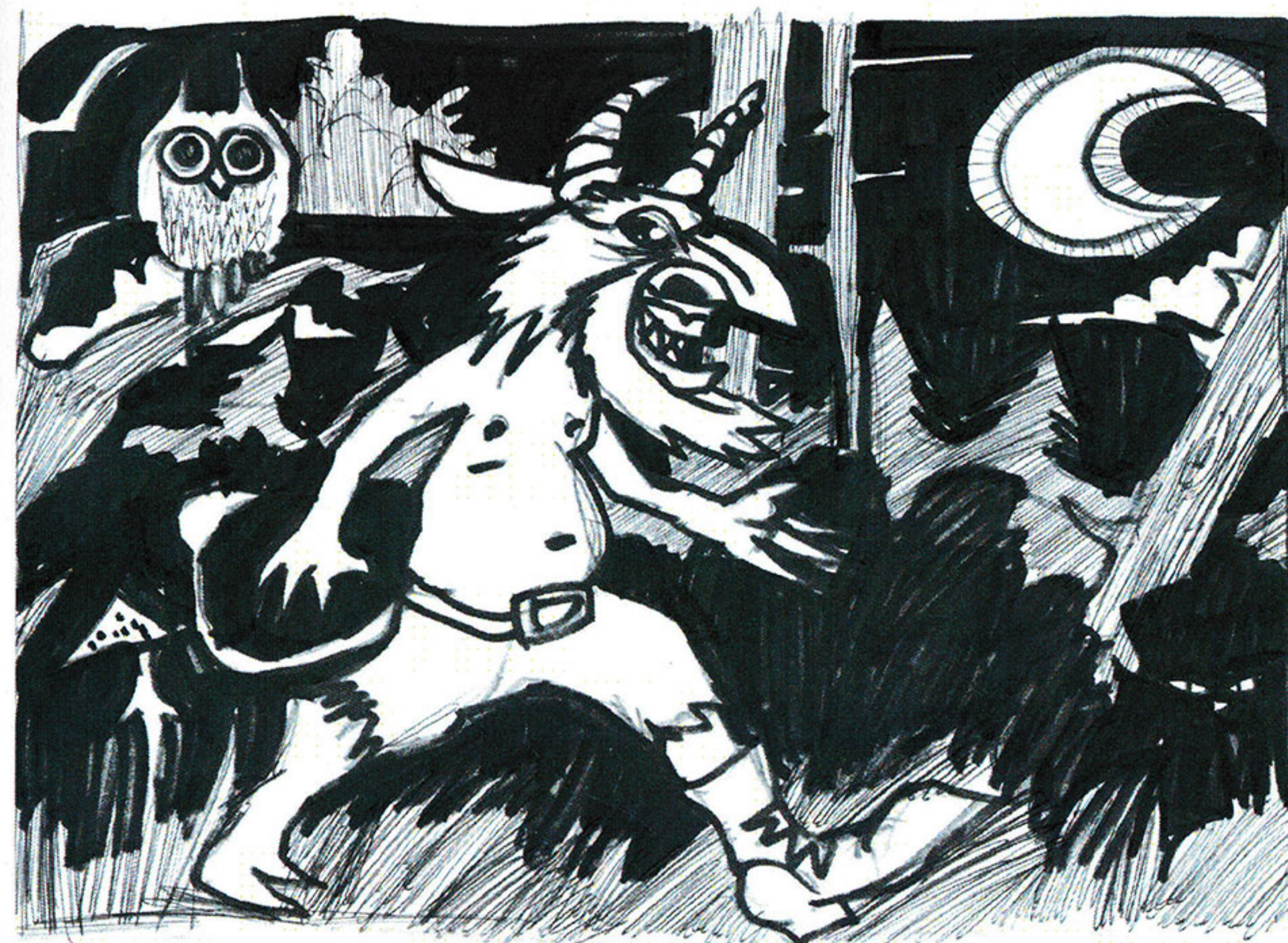
udržel morálku. A čerti, jako všude jinde, trochu brblali, rádi odpočívali a nejraději u zelí plkali a plkali o všem možným. A práce. Práce, tý měli pořád až nad rohy, padouchů a hříšníků bylo venku jak kvítků v májovém háji, tak prvně brali jen ty největší lotry a zatucháčky a drobné raubíře nechávali ještě běhat po světě a škodit poctivému lidu, „však oni ještě dozrajou a pak je posbíráme“, omlouvali se často čerti, když se cpali zelím.

Čertů v tomhle pekle bylo na čtyři tucty, různých hodností a specializací. Vše hodnoceno podle zásluh v chytání zlořádů a gaunerů. Někdo chytal hlavně zloděje, někdo zase vrahy, někdo gamblerů, rezníky, někdo zase sňatkové podvodníky či smilníky, učitele, co učili lži, falešný kněze a to byla pěkná řehole, čekat v neděli před kostelem se jen tak nějakému čertu nechce. Jiní zase chytali

starý dlužníky, podvodníky, kuplíře, zvrhlé žoldáky a kdoví koho ještě.

No abych nezdržoval, jednou jeden mladý čert, čerti žijí věčně, někteří však stárnou a jsou potom věčně staří, a někteří, někteří však naopak, a to za zásluhy, tak jednou jeden mladý čert Dobiáš šel vzít „nahoru“ jednu starou bábu kořenářku, ale taky pěknou lhářku, kde mohla, zalhala, a když z toho měl kápnout nějaký ten krejcárek, tak lhala s vervou, a i s vnučkou.

Tak jednou v deset večer, přestrojil se za souseda mlynáře, a komínem vyskočil z pekla na Boží svět, aby přines Boženu. Chtěl to mít do jedny ráno sfouklý, aby stihl v pekle snídani, do vesnice to byly dobrý čtyři kilometry. Namísto aby vyskočil a rychle letěl splnit úkol, se ze zvědavosti pomalu rozhlédl okolo sebe. Měsíc v úplňku krásně zářil, odrážel

svoji stříbrnou tvář v četných tůních a kalužích, takže celý les byl jako poset měsíci, nesčetně světlušek se prohánělo ve sladkém podzimním větříku, jenž s sebou nesl houkání sov a šumění listů znějící jako filharmonie, žáby kvákaly, jeleni opilí touhou troubili a potůčky svým crčením podkreslovaly lahodnou atmosféru dubového lesíka. „Jaké to osvěžení, tohle mi v pekle fakt chybí“, pomyslel si Jeremiáš. Tak osvěžen vůní lesa raději šel po svejch a dál se kochal a radoval z příjemné procházky.

Jeremiášovi říkali čerti snílek. Často jen tak ležel, koukal do stropu a snil a snil, někdy o velkém pekle, o velkých kotlích a stovkách čertů někde u Prahy a nebo zase o výslužbě někde v strašidelném mlejně, kde by byl samostatná jednotka a nemusel by nikoho poslouchat. Nejčastěji však snil o kysaném zelí. Když ho bylo hodně, tak se ládoval, až se u růžků potil a vychvaloval, co se dalo. A když nebylo, brblal se starejma čertama vo sto šest.

A jak tak šel, pomalu začalo svítat, k vesnici došel sice rádně pokochán pěknou procházkou, „Goliáš by mě určitě nepochválil“, vzpomněl si Dobiáš, když uviděl, že noc a nejlepší čas pro čerta je fuč. Rychle si to namířil ke stavení Boženy. Na kraji náměstí, co to nevidí, mladá selka, jak si staví stánek na prodej zelí, za zády dva velký sudy, z nichž se linula vůně kvašeného zelíčka. Nemohl odolat. Jak se chtivě blížil ke stánku, nevěda ještě, jak se k zelí dostat, v uších mu znělo pekelné desatero a zvláště „nejezte nic nahoře, bude vám s toho ouzko.“ „Dobré jitro, mlynáři,“ slušně pozdravila slintajícího čerta mlynáře a po minutce trapného ticha se nervozní děvečka otočila a velkou lžící mu dala do starejch novin trochu zelí.

Oči se mu pekelně rozzářily, děvečka se trochu lekla, a to už bez poděkování mazal směrem ke kostelu a radostně chroupal, až mu sliny stříkaly.

A Božena? Dlouho už byla sama, ten její starej umřel v hospodě při potyčce a mladí se rozprchli do světa, jak už to na vesnicích bývá. Jen vnučka jezдила na prázdniny. Jmenovala se Božena Škrabáková a bydlela u rybníka, nalevo čtvrtý stavení od kostela, doma vždy vycištěno, ale na půdě binec jak nic, no jak už to u ženskejch bývá. Trávila dny vysedáváním před domem, prohodila pár slov s babkami, co šly kolem, pomluvila starostu a sousedku, poradila mladejm mamkám, co mají vařit, a snila o nějakým starým myslivci, co by jí nosil domů zajíce. V kolenech jí vrzalo, že to bylo slyšet až u hasičů, a když je namažala mastičkou, no to vám byla vůně!! Měla však i přes to lhaní kousek dobrého srdce, měla lidi ráda a ráda poradila, ale to lhaní jí tak přirostlo k srdci, že prostě nemohla jinak a pár lidí tím taky dostala do basy.

Dobiáš, ruku na srdce moc, se necejtíl, nejraději by lehl někam pod strom a spal, ale povinnost je povinnost. Vyhoupł se na střechu Boženiny chalupy a modlil se, ať ho za toho božího světla nikdo nevidí, že by to byla ostuda pro celý peklo. Čert, co pracuje za rozbřesku!! Za chvíli se objevila Božena s peřinami, jak je chce přehodit přes plůtek. Dobiáš se rozhlédl, připravil se ke skoku, spustil kouř a tu hup, skočil dolů a ona nikde, Božena byla zase vevnitř, lekla se, jako by jí čert na nože bral, když viděla, jak ze střechy někdo skočil a ještě u toho strašně kouřil, a hned jí to došlo. Zabouchla dveře, přistrčila kredenc a utíkala za hrozného křiku zavřít okna. Dobiáš tloukl

a bouchal a našťvaně kopal do dveří, to se ozývalo po celém náměstí a skupinka bab, se šla podívat co se děje. Dobiáš čertovskou rychlostí obíhal stavení a zkoušel se dostat dovnitř, po tom zelí tak trochu ztratil pekelnou moc a musel to holt „dodělat rukama“. Báby se zprvu smály, když viděly souseda mlynáře jak obíhá okolo chalupy, takhle po ránu a takový nápadník, co na tý Boženě vidí, ta má holka ale štěstí, povídaly si báby, ale brzy znejistily a po chvíli jim to došlo a s křikem „čéert čéert“ se rozběhly domů, neb žádná si nebyla moc jistá, jestli taky neodnese je. Tu se Dobiáš našťval, sklo nesklo, proskočil oknem, čapl babu za zadek, zahuhlal, zakouřil a... namísto toho, že by skočil až k pecku, skočil jenom na kraj lesíka, to víte, ráno je ráno, čerti nemaj sílu, a tak musel babu nést pěknou dálku na zádech. Bába prosila a škemrala, ale nic jí to nebylo platný. Dobiáš uřícený a zpoceny jak kůň konečně dorazil k pecku. Nechtělo se mu však zpátky. „To zas bude mazec! Kdes byl, cos dělal, cos to prováděl, a potrestání, no jé jé, to se mi fakt nechce,“ brblal si pod vousy, když házel babu komínem do pekla. Sám se pak otočil na kopytě, utřel slzu, chvíli přemýšlel a nechal si honit hlavou všechno možný.“ Co kamarádi, mohl bych je opustit?“ zavzlykal. Ten Boží svět se mu tak zalíbil, nechtěl se pořád dřít a někoho poslouchat, ale zároveň to v pecku měl tůze rád a nic mu tam nechybělo. Přeshlapoval z kopyta na nohu, vzpomínal tu na vše dobré, tu na vše zlé, a bylo mu ouzko, není se čemu divit, cpát se nahoře zelím k ničemu dobrému nevede. A kochání ještě žádnému čertu nepomohlo. Tu poskočil a rozeběhl se zpátky do vesnice, za selkou pro zelí.

V pecku hned věděli, která hoří. Spadla

bába, ale bez čerta, nebylo to poprvé, co se čert nevrátil, ale Dobiáš?! Kluk to byl upřímný, peklo měl ze srdce rád, pod kotle přikládal, co se tam vešlo a byla s ním, když zrovna moc nesnil, docela legrace. V čem však trochu podváděl, občas si přines „ze shora“ nějakou tu knížku, tu o Napoleonovi, tu pohádky, nějakou kuchařku či podobnou hloupost, a když nemohl usnout, tak si z nich pod pekelnou dekou četl.

Co se dá dělat, budeme čekat, řekli si čerti a čekali a čekali.

A s Dobiášem to šlo rychle, selka chtěla zelí pěkně zaplatit, a on žádný dukáty neměl a bylo po legraci. Po týdně toulání si našel práci v Mariánkách, přikládal do kotle pod ohromný bazén, který jeden podvodník vydával za horký pramen, a nechal tam Němce za draho koupat. A dřel z Dobiáše kůži, makal jako černej a měl sotva na bydlení a trochu zelí. Snil, že by se vrátil, ale styděl se, a tak tu dřinu snášel.

Ale Goliáš Lucifer Druhý, ten na něj nemohl zapomenout, pořád se ptal, jestli se nevrátil a nebo jestli s ním někdo nahoře nemluvil, měl toho kluka ze srdce rád, i když to kvůli úřadu a povinností nedával najevo, a tak jednou udělal hup a skočil z pekla přímo před Dobiáše v celé své kráse hlavního pekelníka. Obejmul ho, Dobiáš radostí bez sebe ze sebe vykodrcal, jak je mu ouzko a že se chce vrátit. Goliáš neztrácel čas, aby si to hned zase nerozmyslel, popadl ho a šup s ním zase do pekla a všechno bylo zase jako dřív.

To víte, nebudou-li čerti, nebude spravedlnosti na světě, tak není divu, že všichni musí držet pohromadě, a sami se snažit jak za sebe, tak za druhý, nebo by nás gauneři, lotři a podobní úplně převálcovali.

**Rozhovor s mátají Jitkou, nejmenší,
ale zato nejvzdělanější a nejnaděšenější oddanou na farmě**

Princeznu na hrášku tu nenajdeš

► Můžeš se nám představit, pro ty, co tě neznají?

Ti, co mě neznají, o nic nepřišli. Ale abych nebyla nezdvořilá, tak na sebe pár věcí prozradím. Pocházím z Mrákova, malé chodské vesničky, kde jsem vyrůstala do svých 15ti let. (S tím růstem jsem to moc nepřeháněla, to je fakt). No a pak jsem vyrazila do světa. Vystudovala jsem Střední keramickou školu v Karlových Varech a pak Pedagogickou fakultu na univerzitě v Plzni. Už na střední škole jsme s mou sestřenicí, dnes Uttarou déví dási, obuly toulavé střevíce, abychom lépe poznaly krásu Kršnovy vnější energie. Viděli jsme Zéland, Singapur, Anglii, kus Evropy. S tou vnitřní jsme se poprvé setkaly na Trutnovském festivalu v roce '99. Oddaní tam rozdávali prasádam a vzpomínám si, že Vidyavajaspatis prabhu mi tehdy nevrátil 5 Kč s tím, že to necháme pro Kršnu. „Tak s Kršňákama už nechci mít nic společného,“ myslala jsem si, „dokážou člověka pěkně vobrat.“ A tak jsem poprvé, i když nedobrovolně, pro Kršnu něco udělala. Pak už to šlo samo. Po různém krkolomném hledání Pravdy (to už s námi byla i Míša s Honzou) jsme se nakonec za Kršnou vydali sami. Honza našel pod stromečkem v roce 2002 knihy Šríly Prabhupády, dal je Míše a Míša nám a naše plánovaná cesta do Indie skončila na Kršnově dvoře. A teď jsme tu s vámi všichni čtyři...

► Ruku na srdce, splnila farma tvoje očekávání?

První pocit z farmy byl ten, že jsem se tu

cítila jako doma. V žilách mi koluje farmářská krev. Ale venkovská idylka se brzy rozplynula. Kdo žije na Kršnově dvoře, musí na sobě, a to nejen na sobě, tvrdě pracovat. Takže všechna má očekávání byla prostě naivní.

► Jsi optimista, nebo pesimista v tomhle ohledu? Je nás tu pár.

Snažím se být realista. Někdy mě mysl přepere a můj pohár trpělivosti přeteče, ale když jsem trochu při vědomí, vidím, jak nás okolnosti nutí spolupracovat, jak jsme závislí jeden na druhém a nemáme šanci schovat se v davu. A to mně ve skutečnosti pomáhá skutečně pracovat se svým vědomím. Kršna je k nám milostivý a posílá nám tolik služby, že není čas na hloupé vysedávání nebo na skepsi. Kdo chce, najde na farmě spoustu chyb, a kdo chce, vidí tu Vrindávan, svaté místo, kam milostivě sestoupil Nejvyšší Pán. V Mahábháratě je hezký příběh, který mi hodně utkvěl v mysli, je o tom, jak Mahárája Judhištir na každém našel dobrou vlastnost a Duryodhana nenašel nikoho bez chyby.

► Co je tvoje hlavní služba?

Teď je mou hlavní službou výuka dětí. Jelikož na farmě přibývá malých oddaných, poprosila mne mátají Padma-mukhi, abych využila svého studia a začala na Kršnově dvoře učit. Cítila jsem se jako blecha, která má přeskočit slona. Sama bych totiž potřebovala být učena. Ale nakonec jsem se do učení pustila, a čím více mám zkušeností, tím větší inspiraci v tom nacházím. Jáhnávi, dcera Varnášrama prabhu a Padma-mukhi mátají, je mou první žačkou. Je to velice inteligentní a vnímavá osoba. Každý můj chybný krok mi dá okamžitě najevo. Je to škola nejen pro ni, ale i pro mne. Dlouho jsme přemýšleli o způsobu výuky. Spoustu poznatků jsme načerpali z návštěvy Prithi-varđany prabhua, který vede gurukulu v Majápuru. Abychom naplnili požadavky ministerstva školství, obrátili jsme se na paní ředitelku základní školy v Chotýšanech. Požádali jsme ji o spolupráci na programu domácí výuky a paní ředitelka nám ochotně vyšla vstříc. Chotýšanskou školu navštěvujeme každé pondělí, kdy děti začínají probírat nová témata, a po zbytek týdne probíhá výuka na farmě. Při výuce se snažím vycházet z toho, co se dozvídám z knih Šríly Prabhupády, jeho žáků a starších oddaných. Na základě těchto informací jsme také sestavili denní rozvrh: Jáhnávi se účastní celého ranního programu, včetně chvilky japy /meditace/. Diskutujeme o filozofii a zpíváme příznivé mantry. Této části dne se pravidelně účastní i Jáhnávin tříletý bratr Vraja. Po snídani začíná akademická část dne (čtení, psaní, počítání atd.). Po polední pauze se k nám znovu přidá Vraja i s dvouletou Sarasvatí. Jelikož je mezi dětmi věkový rozdíl, musím připravovat úkoly, které budou zábavné pro všechny chytré hlavičky a šikovné ruce. Je to moc pěkné, ale cítím velkou zodpovědnost za jejich životy, a tak se snažím neopomenout nic důležitého jak pro ně, tak pro mě.

► Můžeš říci něco o rozdílu ve výchově?

Zásadním rozdílem je cíl výchovy. Vaišnavské vzdělání má vést osobu zpátky k Bohu, zatímco moderní školství ji vede co nejdál od Boha. Tradiční védská kultura je velmi osobní se skutečnou péčí o dobro jedince i kolektivu, je postavená na vztazích a ve vzdělání tomu není jinak. Učitel musí mít děti rád a rozumět jim. Pokud si získá jejich důvěru a přízeň, děti pro něj udělají maximum, aby ho potěšily. Úcta k autoritě pak není vynucená, ale přirozená. Dětské srdce je velmi křehké a jakákoli nespravedlnost se do něj hluboce zaryje. Proto musí učitel velice pracovat na svém charakteru, být vnímavý a hlavně nadšený. Kvalifikovaní rodiče, kvalifikovaný učitel a příznivé prostředí, to je nadějný základ pro malé vaišnavy.

Světské vzdělání staví na první místo informace. Charakter a postoj k životu stojí až na nižších příčkách žebříčku hodnot. Ale pro praktický život moderní škola člověka nepřipraví. Známe spoustu dětí, kterým se počítač stal tělesným údem, ale neumějí si samy dojit ani na záchod. Jejich vztahy jsou povrchní a pokora se považuje za slabost. Samozřejmě že nejsou všechny školy stejné, ale všeobecně to moc pozitivně nevidím. Chybí jim hloubka a pochopení smyslu života, nejde jim o to.

► Myslíš, že ses našla a že tě to v životě naplní?

V první řadě si nepřipadám vůbec kvalifikovaná na to, abych učila děti oddaných. Děti se učí hlavně nápodobou a já mám ještě co vylepšovat, abych pro ně mohla být dobrým příkladem. Tahle služba je pro mě výzvou a já ji s požeňáním oddaných přijala. Čím víc do ní pronikám, tím víc mě inspiruje. Tak uvidíme...

► Nepřipadá ti farma pro ženu příliš surová?

Jak pro kterou. Princeznu na hrášku tu nenajdeš.

► **Co pro tebe znamená štěstí?**

Na štěstí znám jednoduchou rovnici: Když jsou se mnou spokojeni oddaní, je se mnou spokojen duchovní učitel. Když je spokojen duchovní učitel, je spokojen Kršna, a když je spokojen Kršna, jsem jako jeho nepatrná částička šťastná i já. Má realizace sahá zatím jen k té první úrovni (občas se mi poštěstí někoho potěšit), ale výsledek

(moje následná spokojenost) jen potvrzuje platnost celé rovnice.

► **Máš nějaký osvědčený recept na máju?**

Prabhupádovy knihy. Když nevím kudy kam, otevřu je a čtu. A taky oddaní. Mají šestý smysl a dlouho mě v máji nenechají. Měla bych si obojího víc vážit.

Hare Kršna. Díky moc.

Zpívejte

Haré Kršna

Haré Kršna

Kršna Kršna

Haré Haré

Haré Ráma

Haré Ráma

Ráma Ráma

Haré Haré

a buďte v pohodě

Drazí čtenáři, čtenářky a všichni ostatní

Pokud má kdokoliv zájem podpořit nějaký Bohulibý projekt na farmě či farmu samotnou, ať už dobrou radou, rukou k dílu či finančně, může kontaktovat redakci zpravodaje nebo zaslat finanční příspěvek na bankovní konto farmy 189504578/0300. Předem děkujeme za jakoukoliv pomoc. Jakékoliv nápady, rady, ohlasy a realizace posílejte prosím na adresu Loka saranga dasa, Kršnúv Dvůr, Městečko 1, 257 01 Postupice. Email redakce je loka108@centrum.cz, tel. 739 950 787 nejlépe SMS.

Spolupracovali: Loka sáranga dása, Amartya dása, Hemalata Thakuráni deví dásí, Monika Kohutová a oddaní z Kršnova dvora.